

De Walle ijzersterk in furieuze mediasatire

Theater

De Zender

Door Toneelschuur Producties en Het Nationale Toneel. Gezien 7/4, Toneelschuur, Haarlem. Tournee t/m eind mei. Info: toneelschuurproducties.nl

●●●●●

Door onze redacteur

Ron Rijghard

Als de voorstelling *De Zender* iets laat zien, dan is hoe mooi woede in het theater kan zijn. Niet ongearticuleerd en blind, maar gedoseerd, goed geformuleerd, in een lenige dictie, met een plausibele gedachte.

Woede is wat de ontslagen nieuwslezer Bill McCannan drijft om in opstand te komen en een 'profeet' te worden, 'die de hypocrisie van deze

tijd aan de kaak stelt'.

De Zender is in de regie van Joost van Hezik een geoliede bewerking van de klassieke film *Network*, gebaseerd op het geniale, Oscar-winnende scenario van Paddy Chayefsky uit 1976. Wegens dalende kijkcijfers wordt nieuwsveteraan Bill door de nieuwe eigenaar van tv-zender CBN ontslagen. Zijn onverwachte live aankondiging van zelfmoord op tv trekt sluit ironisch genoeg aan bij de eis van een hoger marktaandeel en zo krijgt Bill een eigen show. Hij kan tekeer gaan zoveel hij wil. Laura, het nieuwe hoofd amusement, die ook over het nieuws gaat, kraait dat de onderbuik is aangeboord.

Die ambivalentie, dat oprechte gramschap doel treft én commercieel uitgebuit wordt, stut deze satire. Bill is boos op de wereld, maar heeft



De nieuwsdesk in *De Zender*

FOTO OLIVIER MIDDENDORP

geen oplossingen en wil ook gewoon een baantje. Stefan de Walle bespeelt die kanten van zijn rol meesterlijk. Zijn Bill is gecontroleerd furieus én een geestige lapzwans. En Van der Walle is charismatisch genoeg om het publiek uit de stoelen te krijgen en met hem mee te laten brullen: „Ik ben kwaad en ik pik het niet langer.” Zijn toorn richt zich ook op de mensen die de illusies op televisie niet doorgronden, waardoor ze willen denken, eten en leven zoals ze het op het scherm zien.

Zijn heftigheid wordt keurig afgewisseld met ontspannen scènes over de affaire die Laura (een op souplesse spelende Hannah Hoekstra) krijgt met Eric, de oude chef van Bill (een sterke Jaap Spijkers) en consternatie bij de tv-medewerkers. Met als hoogtepunt de wijze waarop Rick Paul

van Mulligen als ijskoude zakenman binnenkomt om Bill de les te lezen en dan transformeert in een bevroren evangelist van het kapitalisme, die met pathos en dramatische armgebaren stelt dat bedrijven de wereld regeren en de positie van natiestaten hebben ingenomen.

Voor de hedendaagse kijker is veel van deze satire - nieuws dat show wordt, de afzijdige burger die zijn woede moet uitspreken - inmiddels gesneden koek. Woede is bij sommige burgers eerder een chronische ziekte. Maar leugen en laster in de media zijn wel degelijk een sluipend gif - zie ook de misleidende campagnes van Amerikaanse presidentskandidaten. *De Zender* legt de vinger op die ontwikkeling en mentaliteit. Misschien hebben we weer nood aan een boze Bill.